

Allasturvallisuus uimahallin aukioloaikana ja sen ulkopuolella - palveluntuottajan vastuu

Kuluttajapalvelut – Kuluttajaturvallisuuslaki

Valvova viranomainen – TUKES

Käytänteitä ja toimintatapoja

Vesa Kälviäinen koulutussuunnittelija

Milloin palvelu on Kuluttajapalvelu – Kuluttajaturvallisuuslain alainen palvelu?

Kuluttajapalvelulla tarkoitetaan palvelua, jota tarjotaan pääasiassa yksityishenkilöille käytettäväksi vapaa-ajalla, harrastuksissa tai muissa aktiviteeteissa.

Kuluttajapalveluita ovat esimerkiksi:

- huvipuistot ja tivolit
- leikkipuistot ja niihin rinnastettavat sisäleikkipaikat
- kuntosalit
- kauneudenhoito- ja kehonmuokkauspalvelut
- uimahallit ja kylpylät
- uimarannat
- hiihtokeskusten palvelut
- ohjelmapalvelut, esim. seikkailupalvelut tai moottorikelkkasafarit
- ratsastuspalvelut
- yleisötapahtumat
- kuluttajille suunnatut tavaroiden vuokrauspalvelut, esim. mökin, urheiluvarusteiden tai työkalujen vuokraus.

Huomioitavaa

Yhdistyksen tarjoama palvelu ei ole kuluttajapalvelu, jos sitä tarjotaan ainoastaan yhdistyksen omille jäsenille **muussa kuin elinkeinotoiminnassa.**

Esimerkiksi urheiluseuran järjestämä jumppa ei ole kuluttajapalvelu, jos siihen voivat osallistua vain seuran jäsenet, eikä toiminnalla tavoitella **merkittävää taloudellista hyötyä.**

Tarkemmin...

Kuluttajaturvallisuuslain soveltaminen uimaseuroihin tai vastaaviin toimijoihin laajemmin

Kuluttajaturvallisuuslakia sovelletaan lain 3 § 3 mom. mukaan yhdistystoimintaan, jos yhdistys tarjoaa palveluja myös **muille kuin yhdistyksen jäsenille tai toiminta katsotaan elinkeinotoiminnaksi.**

Kuluttajaturvallisuuslain soveltumiseen seuratoimintaan liittyy siis kaksi kysymystä:

1. Järjestetäänkö toimintaa myös muille kuin omille jäsenille?
2. Onko seuratoiminnassa kyse elinkeinotoiminnasta?

Ja vielä...

Kyse on kokonaisarviointista, jossa tulee ottaa huomioon useita tekijöitä. Tällaisia huomioon otettavia tekijöitä on mm:

- ammattimaisuus
- taloudellinen tulos
- palvelun tarjontatiheys ja voitontavoittelumotiivi

Toiminnalta ei edellytetä pitkää kestoaikaa, ja sen ei tarvitse olla ympärivuotista tai kokopäiväistä.

Elinkeinoon harjoittaminen ei tarkoita väijäämättä taloudellisen voiton tavoittelemista

Huolellisuusvelvollisuus

Huolellisuusvelvollisuus

Huolellisuusvelvollisuuden mukaan **palveluntarjoaja vastaa palvelun turvallisuudesta**. Palveluntarjoajan pitää varmistaa, että **palvelu ei aiheuta vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle**.

Palveluntarjoaja ei voi vapautua huolellisuusvelvollisuudestaan käyttämällä sopimuksissa vastuuvapauslausekkeitä tai ilmoittamalla, että asiakas osallistuu palveluun omalla vastuulla.

Turvallisuusasiakirja

KANNATTAISIKO TURVALLISUUSASIAKIRJA LAATIA MYÖS SILLOIN KUN SITÄ EI VÄLTTÄMÄTTÄ VAADITA?

VOISIKO SILLÄ OLLA TOIMINTAA / SEN TURVALLISUUTTA MERKITTÄVÄSTI PARANTAVA VAIKUTUS?

OLISIKO TOIMINTA PAREMPAA JA HALLITUMPAA, JOS TOIMINNASTA / PALVELUSTA ON TEHTY TURVALLISUUSASIAKIRJA TAI MUU VASTAAVA SUUNNITELMA?

**Turvallisuusasiakirjan vaatimukset jaetussa
materiaalissa**

SUOMEN UIMAOPETUS- JA HENGENPELASTUSLIITTO

Alle 18v ohjaajana/valmentajana, vastuu...

Nuorten työntekijöiden suojelemisesta säädetään laissa nuorista työntekijöistä ja tämän perusteella annetuissa asetuksissa. Lain tarkoituksena on suojella nuorta työn liialliselta rasitukselta.

5.2 Valtioneuvoston asetus nuorille työntekijöille erityisen haitallisista ja vaarallisista töistä 475/2006

Nuori henkilö (16 vuotta täyttänyt) ei voi suorittaa töitä, joissa esiintyy työntekijän ikään sekä kokemukseen **nähdn liiallista rasitusta tai merkittävää vastuuta omasta tai toisten turvallisuudesta**. Myöskään yksintyöskentely ei ole sallittua tilanteissa, joissa siihen liittyy ilmeinen **tapaturman tai väkivallan vaara**.

Omat ryhmät / toiminta uimahallissa tai vastaavassa paikassa

Ulkopuoliset palveluntarjoajat vastaavat vain tarjoamansa palvelun turvallisuudesta.

Uimahallin vuokratessa hallin tiloja ulkopuoliseen elinkeinotoimintaan, **tulee uimahallin varmistua siitä, että ulkopuolinen palveluntarjoaja osaa tarjota palvelua turvallisesti.** Ulkopuolisen tulee olla riittävän pelastustaitoinen kyseiseen kohteeseen,

Uimakoulut uimarannalla

Turvallisuusasiakirja ensimmäisenä, sillä toiminta on kumminkin Kuluttajaturvallisuuslainsäädännön alaista palvelua vain **täysi-ikäinen voi olla vastuussa asiakkaan turvallisuudesta – joten vain täysi-ikäisiä uimaopettajia vastuuseen**

olosuhteet kuntoon opetusalue / ranta:

- profiili
- syvänteet
- virtaukset
- jne.

opettajien pitää tunnistaa opetusalueen vaarat... ja palveluntuottajan varautua niihin:

- opetusalueen rajaus
- opetusvälineet
- pelastus- ja turvallisuusvälineet
- suunnitelma

KYSYMYKSIÄ – VASTAUKSIA

MATERIAALISSA mm.

- Yhdistystoiminta
- Ulkopuoliset palveluntarjoajat
- Alle 18-vuotiaan rajoitukset työtehtävissä
- Jne.

Turvallisuuskäytäntöjä uimahalleihin

Uinninvalvojan tehtävä

Uinninvalvojan tehtävä on allas- ja oheistilojen turvallisuuden ja asiakkaiden valvonta. Vesipelastuksen lisäksi uinninvalvojan tulee edistää turvallisuutta ennaltaehkäisevästi ylläpitämällä yleistä järjestystä, ohjeistamalla asiakkaita, puuttamalla riskikäyttäytymiseen sekä tarkkailemalla rakenteiden kuntoa ja hallin siisteyttä. **Uinnin-valvojan on pystyttävä pelastamaan siinä kohteessa, jossa työskentelee. On huomattava, että ensiapuosaaminen tai esimerkiksi terveydenhuollon koulutus yksin ei tee uinninvalvojasta vesipelastustaitoista. Uinninvalvojalle ei saa valvontavuorolleen osoittaa turvallisuuden ylläpitämistä selkeästi haittaavia työtehtäviä, kuten lipunmyyntiä tai kahvion ylläpitoa.**

Uinninvalvojen sijaistaminen

Uinninvalvojen lakisääteiset työtauat on järjestettävä niin, **että valvonnan taso säilyy riittävänä.** Allasturvallisuuden kannalta paras vaihtoehto on ajoittaa työtauat ruuhka-aikojen ulkopuolelle. **Varsinaisen uinninvalvojan on päästävä nopeasti allastilaan esimerkiksi vesipelastustilanteessa.** Varsinaisen uinninvalvojan taukoja sijaistavan työntekijän **on todella valvottava allasturvallisuutta ja tunnettava kohteen riskit, hälytysjärjestelmät ja muut turvallisuuskäytännöt.** Sijaisen on tiedettävä, missä varsinainen uinninvalvoja taukonsa aikana on. **Sijaisen vaatetuksen on oltava sellainen, että hänet tunnistaa uinninvalvojaksi.** Turvallisuuden kannalta paras tilanne on, että mahdollisimman monella hallityöntekijällä on valmius toimia vesipelastustilanteessa.

Kameravalvonta

Kameravalvonta on ensisijaisesti henkilövalvonnan apukeino. Hotelleissa, pienissä uimahalleissa, palvelukeskusten allastiloissa ja muissa vastaavissa kohteissa uinninvalvonta voidaan toteuttaa kameroiden välityksellä. Edellytyksiä kameravalvonnalle ovat muun muassa altaiden pieni lukumäärä ja vesipinta-ala, toiminnan osa-aikaisuus, pienet kävijämäärät sekä mahdollisesti vaaraa aiheuttavien toimintojen, kuten hyppytornin ja vesiliukumäen, puuttuminen. **On tärkeää, että kameroiden välittämää kuvaa seuraa henkilö, joka on riittävän pelastustaitoinen kyseiseen kohteeseen, ja jonka työpiste sijaitsee lähellä allastilaa.**

Yhdistystoiminta

Yhdistysten jäsenilleen tarjoamaan toimintaan ei sovelleta kuluttajaturvallisuuslakia (KuTuL). Uimaseurojen valmennustoiminta ei ole kuluttajapalvelu, vaikka valmennus tapahtuisi uimahallin aukioloaikojen ulkopuolella. Uimahalli toimii tässä tilanvuokraajana. Vesiturvallisuuden kannalta on hyvä ja suotavaakin, että uimahallin valvojat auttavat seuroja vesipelastustilanteissa. **Tilannetta, jossa esimerkiksi uimaseurat siirtävät pelastusvastuun kokonaan uimahallille, ei kuitenkaan tule syntyä. Uimahallissa toimintaa järjestävällä seuralla tulisi olla riittävä vesipelastusvalmius.** Varsinkin suurten harjoitusvuorojen kohdalla uimahallin asiakkaiden valvonta saattaisi kärsiä, jos valvojen huomio kiinnittyy liiaksi esimerkiksi seuraintiin.

Ulkopuoliset palveluntarjoajat

Ulkopuolisilla palveluntarjoajilla tarkoitetaan tyypillisesti yrittäjiä, jotka ohjaavat uimahallissa esimerkiksi vesijumppaa tai vauvauintia, mutta joilla ei ole työsuhdetta uimahalliin. Ulkopuoliset palveluntarjoajat vastaavat vain tarjoamansa palvelun turvallisuudesta. **Uimahallin vuokratessa hallin tiloja ulkopuoliseen elinkeinotoimintaan, tulee uimahallin varmistua siitä, että ulkopuolinen palveluntarjoaja osaa tarjota palvelua turvallisesti.** Ulkopuolisen tulee olla riittävän pelastustaitoinen kyseiseen kohteeseen, **tai vaihtoehtoisesti tämä voi sopia uimahallin kanssa, että uimahalli järjestää turvallisuuden valvonnan.** Turvallisuusjärjestelyistä on suositeltavaa sopia kirjallisesti.

Muut käyttäjäryhmät

Vastuu koululaisryhmien vesiturvallisuudesta on **sekä uimahallilla että oppilaitoksella**. Uimahalli vastaa siitä, että uimahallipalvelu on turvallinen koululaisille samalla tavalla kuin muillekin kuluttajille. **Toisaalta oppilaitoksilla on muun lainsäädännön perusteella vastuu opetustoiminnan turvallisuudesta, vaikka opetus tapahtuisikin uimahallissa, johon sovelletaan kuluttajaturvallisuuslakia. Palveluntarjoajan ja oppilaitoksen vastuut eivät siis poissulje toisiaan.**

Oleellinen osa uimahallin ja oppilaitoksen turvallisuusyhteistyötä on uintivuorojen huolellinen sopiminen etukäteen päällekkäisten varausten ja liiallisen valvontakuormituksen välttämiseksi. Liian suuri määrä valvottavaa olisi hankala tilanne niin oppilaitokselle kuin uimahallillekin. Tällainen ennakkosopiminen onkin todennäköisesti jo vakiintunut toimintatapa monissa kohteissa.

Mikäli hallia vuokrataan yksityistilaisuuksiin, kuten syntymäpäiväjuhliin, sovelletaan KuTu-lakia. Kyse on tällöinkin palvelun ostamisesta yksityiseen kulutukseen, joten uimahalli vastaa siitä, että syntymäpäivät on järjestetty turvallisesti.

Lisätietoa

Tukes-ohje 1/2015 Uimahallien ja kylpylöiden turvallisuuden edistäminen
Konsta Kulmala Ylitarkastaja - Mervi Murtonen Johtava asiantuntija

Tärppejä:

Allasturvallisuuden kysymyksiä ja vastauksia

<http://www.suh.fi/toiminta/allasturvallisuus>

Uimaopetuksen ja uintivalmennuksen turvallisuusnäkökulmat – tavoitteena vesiturvallisuuden edistäminen

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/158274/mikael_murro.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Uimahallit ja kylpylät

<https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/kuluttajille-tarjottavat-palvelut/uinti-ja-muut-vesilajit/uimahallit-ja-kylpylat>

Palveluntarjoajan velvollisuudet

<https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/kuluttajille-tarjottavat-palvelut/palveluntarjoajan-velvollisuudet>

ja vielä

Nuorten työntekijöiden suojelemisesta säädetään laissa nuorista työntekijöistä ja tämän perusteella annetuissa asetuksissa. Lain tarkoituksena on suojella nuorta työn liialliselta rasitukselta.

5.2 Valtioneuvoston asetus nuorille työntekijöille erityisen haitallisista ja vaarallisista töistä 475/2006

Nuori henkilö (16 vuotta täyttänyt) ei voi suorittaa töitä, joissa esiintyy työntekijän ikään sekä kokemukseen **nähten liiallista rasitusta tai merkittävää vastuuta omasta tai toisten turvallisuudesta**. Myöskään yksityöskentely ei ole sallittua tilanteissa, joissa siihen liittyy ilmeinen **tapaturman tai väkivallan vaara**.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto Ry

Vesa Kälviäinen koulutussuunnittelija

0400 926768 / vesa.kalviainen@suh.fi

ALLASTURVALLISUUS – TRIMMIKURSSIT - HENGENPELASTUS